

Університет імені Альфреда Нобеля

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
Сергей Федорук
« 15 » *березня* 20 *17* р.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Для галузей знань

- 03 – «Гуманітарні науки»
- 05 – «Соціальні та поведінкові науки»
- 07 – «Управління та адміністрування»
- 08 – «Право»
- 23 – «Соціальна робота»
- 24 – «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

Дніпро
2017

Програма вступних випробувань з Історії України / Укладачі: І.А. Єремєєва, Н.В. Бочарова, Р.М. Ключник. — Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. — 10 с.

Укладачі: члени предметної екзаменаційної комісії:

І.А. Єремєєва, к.і.н., доцент.

Н.В. Бочарова, к.і.н., доцент

Ключник Р.М., к.політ.н., доцент

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри політології, соціології та гуманітарних наук.. Протокол № 6 від 26.01.2017 р.

Відповідальний за випуск: голова предметної екзаменаційної комісії Єремєєва І.А., к.і.н., доцент

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Змістовна програма вступних випробувань.....	3
2. Критерії оцінювання.....	7
3. Література.....	9

1. Вступ

Метою викладання навчальної дисципліни "Історія України" є ознайомлення студентів з особливостями соціально-економічного розвитку України, еволюцією політичної системи та процесами державотворення на різних етапах вітчизняної історії.

Завдання: вироблення вмінь аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, зіставляти історичні процеси з епохами, робити аргументовані висновки; формування свідомості громадянина і патріота України.

По завершенню базової і повної середньої освіти абітурієнти повинні знати з дисципліни Історія України:

- основні етапи історичного розвитку державності в Україні;
- особливості розвитку державних утворень на території України у первісний та середньовічний період;
- умови політичного та економічного розвитку українських земель у складі інших держав;
- специфіку визвольної боротьби та національних рухів в Україні;
- еволюцію концепцій державотворення на різних етапах розвитку України;
- політику національних урядів України періоду національно-демократичної революції;
- особливості політичного, соціально-економічного та духовного розвитку України у складі СРСР;
- проблеми розвитку сучасної України.

Абітурієнт повинен вміти чітко, логічно і послідовно висловлювати свої думки, зокрема: аналізувати політичні та соціально-економічні процеси історії України; оцінювати ступінь впливу на еволюцію України різних історичних періодів суспільних, політичних, ідеологічних, економічних факторів; формувати власне ставлення до процесів, що відбувалися та відбуваються в Україні та висловлювати думку з цього приводу.

2. Змістова програма вступних випробувань

Тема 1. Первісне суспільство та перші державні утворення на території України

Первіснообщинний лад на сучасних українських землях. Скіфо-сарматська доба. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Слов'янські протодержавні утворення на українських землях. Теорії походження східних слов'ян. Утворення праукраїнського етносу. Соціально-економічний, політичний, культурний розвиток східних слов'ян.

Тема 2. Київська Русь: становлення, розквіт, занепад держави

Теорії походження Київської держави. Основні етапи розвитку державності в Київській Русі. Виникнення і становлення Держави Київська

Русь (кінець IX – кінець X ст.). Політична консолідація східнослов'янських земель, роль у цих процесах князів Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Реформи княгині Ольги. Піднесення й розквіт Київської Русі (кінець X – середина XI ст.). Основні напрямки політики Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Наслідки феодального дроблення Київської Русі (кінець XI – середина XIII ст.). Монголо-татарська навала та встановлення золотоординського іга. Політичний устрій Київської Русі. Передумови та наслідки прийняття християнства. Соціально-економічний розвиток Київської Русі. Етнічні процеси в Київській Русі. Питання про давньоруську народність. Значення Київської Русі в європейській історії.

Тема 3. Галицько-Волинська держава як спадкоємиця Київської Русі

Особливості політичного життя у Подніпров'ї після розпаду Київської Русі. Передумови виникнення Галицько-Волинського князівства. Основні етапи розвитку Галицько-Волинського князівства. Організація та функціонування влади у галицько-Волинській державі. Головні напрями діяльності галицько-волинських князів у внутрішній та зовнішній політиці. Роль Данила Галицького у піднесенні держави. Боротьба за владу у Галицько-Волинській державі у тогочасному загальноєвропейському контексті. Причини занепаду та втрати державності Галицько-Волинського князівства. Значення Галицько-Волинського князівства в історії української державності.

Тема 4. Українські землі у складі іноземних держав (друга половина XIV – перша половина XVII ст.)

Українські землі у складі Великого князівства Литовського. Особливості литовської експансії на українські землі: "оксамитове" литовське проникнення, "ослов'янення литовських правителів; втрата українськими землями залишків автономії. Посилення литовсько-руської боротьби за українські землі. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV – в середині XVI ст. Україна у складі Речі Посполитої. Політичні причини та наслідки Люблінської унії. Соціально-економічний розвиток українських земель другої половини XIV – першої половини XVII ст. Еволюція форм землеволодіння. Фільваркове господарство. Закріпачення селян. Розвиток ремесла, початок мануфактурного виробництва. Українська політична, релігійна думка наприкінці XVI – на початку XVII ст. Братський рух. Брестська церковна унія: політичні причини та наслідки. Основні етапи становлення українського козацтва. Роль козацтва у формуванні політичної самосвідомості українського народу.

Тема 5. Українська національна революція і становлення української державності

Причини, характер, рушійні сили та періодизація Української національної революції. Політична культура козацтва та його лідерів. Б. Хмельницький. Національно-визвольна війна українського народу (лютий 1648 – серпень 1657 рр.). Формування Української гетьманської держави.

Еволюція світогляду ідеологів козащини на державний устрій України. Політичні та соціально-економічні процеси в українській державі за часів Б. Хмельницького. Союз України з Московською державою: політичні причини та наслідки для України. "Доба Руїни" в Україні. Причини кризи козацької автономії. Громадянська війна (вересень 1657 – червень 1663 рр.). Основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики І. Виговського, Ю. Хмельницького. Територіальний розкол України на два гетьманства 1663 р. І. Брюховецький, П. Тетеря. Політика Польщі та Росії щодо українських земель. Андрусівське перемир'я 1667 р. Боротьба за возз'єднання української держави. П. Дорошенко. Причини та уроки поразки української національної революції.

Тема 6. Україна наприкінці XVII — у XVIII ст.

Особливості територіально-політичного устрою України після "Вічного миру" 1686 р. між Росією та Польщею. Наступ російської влади на політичну автономію України. Особливості внутрішньої та зовнішньої політики Гетьманату за часів І. Мазепи. Причини та наслідки поразки І. Мазепи. Гетьман в еміграції П. Орлик та його Конституція. Засоби інкорпорації України до складу Російської імперії у XVIII ст. Правління К. Розумовського 1750-1764 рр. Політика Катерини II щодо України, ліквідація царизмом української автономії. Правобережна Україна наприкінці XVII — у XVIII ст. Соціально-економічний розвиток України. Введення кріпацтва. Мануфактурний період української економіки. Формування українського національного ринку.

Тема 7. Україна у XIX ст.

Політичні та економічні наслідки остаточної втрати Української автономії. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської та Австрійської імперій. Особливості промислового перевороту в Східній та Західній Україні. Суспільні рухи. Декабристський рух в Україні. Політизація національного руху в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство. Політичні цілі кирило-мефодіївців. Національне відродження в західноукраїнських землях. "Руська трійця". Вплив європейських революцій 1848-1849 рр. на політичне життя українських земель. Аграрна реформа 1848-1849 рр. у Західній Україні. Селянська реформа 1861 р. в Російській імперії і в Україні. Буржуазні реформи 60-80-х рр. Розвиток капіталізму в Україні у пореформений період. Українське відродження другої половини XIX ст. Вплив на політичне життя України громадського руху. М. Драгоманов. Народницький рух. "Українське народознавство" другої половини XIX ст. Національний рух на західноукраїнських землях другої половини XIX ст. Москвофіли і народовці.

Тема 8. Україна на початку XX ст.

Соціально-економічний розвиток України на початку XX ст. Передумови та хід індустріалізації. Виникнення монополій. Сільське господарство України. Кооперативний рух. Структурування українського

суспільства на початку ХХ ст. Виникнення українських політичних партій. Соціалістична течія українського політичного руху. Національно-революційна течія. Програма і тактика українських лібералів. Україна в роки першої російської революції 1905-1907 рр. Українські фракції в Державних думах Російської імперії. Столипінська аграрна реформа та її здійснення в Україні. Західноукраїнські землі на початку ХХ ст. особливості. Умови парламентської діяльності українців в Австро-Угорщині. Причини і характер еміграції українців наприкінці ХІХ на початку ХХ ст. Українські землі в роки Першої світової війни.

Тема 9. Українська національно-демократична революція (1917 – 1920 рр.)

Лютнева революція в Російській імперії. Створення Української Центральної Ради та її політична діяльність. Військове будівництво. Проголошення автономії України. Українсько-російські відносини другої половини 1917 р. Проголошення Української Народної Республіки. Причини поразки УЦР. Гетьманат П. Скоропадського. Політична платформа П. Скоропадського. Внутрішня та зовнішня політика уряду П. Скоропадського. Падіння гетьманату. Політика Директорії. Державницька концепція Директорії. Занепад української державності. Західноукраїнська Народна Республіка. Більшовицька влада в Україні. Політика "воєнного комунізму".

Тема 10. Україна у 20-30-ті рр. ХХ ст.

Україна у складі СРСР. Міжнародне і внутрішнє становище України на початку 20-х рр. Нова економічна політика в Україні. Політичні дискусії щодо об'єднання радянських республік. Утворення СРСР, втрата Україною незалежності. Сутність більшовицької політики коренізації в Україні. Утвердження комуністичної монопартійної системи. Ідейно-політична боротьба в Україні у 20-ті рр. Націонал-комунізм. Криза НЕПу. Особливості процесу індустріалізації в Україні. Колективізація сільського господарства. Причини голодомору 1932-1933 рр. Формування тоталітарного режиму в СРСР. Посилення ролі репресивних органів у політичному житті. Політична та ідеологічна цензура. Політичні процеси і репресії в Україні наприкінці 20-х – у 30-ті рр. Основні риси радянського тоталітарного режиму. Західноукраїнські землі у 20-30-ті рр. Суспільно-політичний рух в західноукраїнських землях.

Тема 11. Україна напередодні та в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)

Українське питання в європейській політиці напередодні Другої світової війни. Україна в планах фашистської Німеччини. Пакт Молотова - Ріббентропа. Західні землі України під німецькою та угорською окупацією. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР. Наслідки "радянської" західноукраїнських земель. Напад Німеччини на СРСР, хід воєнних дій на території України, причини невдач радянської армії в 1941-1942 рр. Окупаційний режим в Україні, його ставлення до діяльності ОУН-

УПА. Діяльність підпілля і партизанський рух в Україні. Збройна боротьба ОУН-УПА. Визволення України від окупації. Закінчення Другої світової війни, її наслідки для України.

Тема 12. Політичний та соціально-економічний розвиток України у 1945 – 1991 р.

Геополітичне становище України після Другої світової війни. Відбудова зруйнованого за роки війни народного господарства. Репресії проти спроб лібералізації тоталітарного режиму. Політика радянської влади в Західній Україні. Операція "Вісла". Підпільно-партизанська боротьба ОУН-УПА з тоталітарним режимом. Україна в умовах лібералізації тоталітарного режиму (1956-1964 рр.). Критика культу особи Сталіна. Соціально-економічний розвиток України другої половини 50- першої половини 60-х рр. Реформа управління народним господарством. Експерименти в сільському господарстві. Сутність хрущовської "відлиги". Шістдесятники як прояв політичної опозиції комуністичному режимові. Політичні наслідки для України змін в кремлівському керівництві 1964 р. Особливості періоду "застою" в Україні. Косигинські реформи в Україні. Вплив посилення командно-адміністративної системи на стан промисловості та сільського господарства. Наростання кризових явищ в економіці. Суспільно-політичне життя в Україні в період "застою". Дисидентський рух в Україні. Діяльність Української Гельсінської групи. Національний рух в Україні. Чинники, що зумовили процес перебудови в СРСР. Етапи перебудови 1985-1991 рр. та її наслідки для України. Активізація суспільно-політичних рухів в Україні. Початок формування політичних партій. Прийняття Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 р.

Тема 13. Розбудова Української незалежної держави (1991-початок XXI ст.)

Внутрішні та зовнішні умови проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. Становлення владних структур. Основні елементи та функції системи влади сучасної України. Політичне становище незалежної України на різних етапах її розвитку. Конституційний процес та особливості Конституції 1996 р. Специфіка політичної реформи та змін до Конституції України 2006 р. Політичні партії України. Проблеми економічного розвитку України. Здійснення ринкових реформ та їх наслідки. Геополітичне становище сучасної України. Основні напрямки зовнішньополітичного курсу України. Україна і міжнародні організації.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВОГО БАЛУ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

2017 року максимально можливий тестовий бал за виконання завдань

тесту з Історії України – 75.

Визначення результатів тестування з Історії України здійснюється у два етапи. На першому етапі визначається тестовий бал учасника (максимум –75 балів). На другому етапі, на основі тестового балу визначається рейтингова оцінка результатів учасника за 200-бальною шкалою.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1–55). За такі завдання абітурієнт може отримати 0 або 1 тестовий бал: 1 бал, якщо зазначено правильну відповідь; 0 балів – якщо неправильну відповідь, або зазначено більше ніж одну відповідь, або відповіді не надано.

Завдання з вибором чотирьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповіді (з короткою відповіддю множинного вибору) (№56-60) – тест містить 5 завдань цієї форми, що будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 тестових бали. 1 бал – за кожен правильно вказану відповідь (цифру) із чотирьох можливих; 0 балів, якщо не вказано жодної правильної відповіді (цифри), або відповіді на запитання не надано. Порядок написання відповідей значення не має.

Таблиця переведення тестових балів (від 100 до 200 балів)

Тестовий бал	Бал 100–200	Тестовий бал	Бал 100–200	Тестовий бал	Бал 100–200	Тестовий бал	Бал 100–200
0	100	21	124	42	166	63	188
1	101	22	126	43	168	64	189
2	102	23	128	44	170	65	190
3	103	24	130	45	172	66	191
4	104	25	132	46	174	67	192
5	105	26	134	47	176	68	193
6	106	27	136	48	178	69	194
7	107	28	138	49	178	70	195
8	108	29	140	50	180	71	196
9	109	30	142	51	181	72	197
10	110	31	144	52	182	73	198
11	112	32	146	53	183	74	199
12	113	33	148	54	184	75	200
13	114	34	150	55	185		

14	115	35	152	56	186		
15	116	36	154	57	187		
16	117	37	156	58	185		
17	118	38	158	59	186		
18	119	39	160	60	187		
19	120	40	162	61	188		
20	122	41	164	62	189		

4. Перелік рекомендованої літератури

4.1 Основна література

1. Алексєєв Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М. Історія України: Навчальний посібник /Ю.М. Алексєєв, А.Г. Вертегел, В.М. Даниленко– К.: Каравела, 2004. – 256 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: Посібник/О.Д. Бойко. – К.: Видавничий центр "Академія", 2014. – 656 с.
3. Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України від найдавніших часів і до XXI століття: Навчальний посібник/Л.І. Кормич, В.В. Багацький. – Х.: ООО "Одісей", 2001. – 480 с.
4. Кульчицький С.В., Мицик Ю.А., Власов В.С. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів/С.В. Кульчицький, Ю.А. Мицик, В.С. Власов. – К.: Літера ЛТД, 2015. – 528 с. (*базовий підручник*)

4.2 Додаткова література

1. Сарбей В.Г. Історія України XIX – поч. XX ст.: підручник для 9 класу./В.Г. Сарбей. - К.: Генеза, 1994. – 224 с.
2. Турченко Ф.Г. Новітня історія України. 10 клас: підруч. для 10 кл. серед. загальноосвіт. навч. закл./Ф.Г. Турченко. – К.: Генеза, 2000.- 384 с.
3. Турченко, Ф. Г., Панченко П.П., Тимченко С.М. Новітня історія України (1939-2001) : підручник для 11 класу середніх загальноосвітніх навчальних закладів/ Ф.Г. Турченко, П.П. Панченко, С.М. Тимченко.- К. : Генеза, 2001.
4. Швидько Г. К.Історія України (XIV- XVIII ст.): підручник для 8-го класу/Г.К. Швидько. – К.: Генеза, 1996. – 304 с.

Навчальне видання
Програми до вступних випробувань
з історії України на навчання за програмою бакалавра

Підписано до друку . Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк.
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

УАН
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна (Леніна), 18.

Лист погодження

Випускаючий підрозділ: кафедра політології, соціології та гуманітарних наук

Розробив	Посада	ПІБ	Підпис	Дата
1	Доцент	І.А. Єремєєва		

Затверджено на засіданні кафедри. Протокол № 6 від 26.01.2017 р.

Завідувач кафедри

Щедрова Г.П.

Документ узгоджено:

Посада	ПІБ	Підпис	Дата
Проректор із забезпечення якості вищої освіти	Глуха Г.Я.		
Начальник департаменту дидактики	Шкура І.С.		
Методист департаменту дидактики	Тімофєєнко Л.П.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		